

Fuchs Zsigmond jeles szakíró munkássága

NYOMDÁSZATTÖRTÉNETI TÖREDÉKEK

Szerkeszti: Gécs Béla

Szaktánk egykori kiemelkedő személyisége, Fuchs Zsigmond főgépmester és jeles szakírónk, a nyomdásztársadalmi dolgozatok szerzője, szaktanfolyamok előadója, a Magyar Nyomdász Évkönyvek elindítója és a Könyvnyomdászok Szakköre alelnökének érdemdús munkásságára emlékezve tisztelgünk halálának 75. évfordulója alkalmából.

Fuchs Zsigmond 1853-ban született Budapesten. Kéziszedői inaséveit a pesti Kunossy–Réthy Lipót (Békés megye első nyomdása) cégnél 1866-ban kezdte. Hamarosan a gépterembe kéredzkedett, mert a szedőteremben nem jól bántak vele. Tanítómesterével 1870-ben a Deutsch-féle nyomdába ment, ahol másfél év múlva felszabadult, és gépmestersegédként Bécsbe ment. 1873-ban katonasorba kerülve elhagyta munkahelyét. Nem sokkal ezután Pesten 1877-ig a Légrády-nyomda alkalmazottja. Próbálkozott néhány nyomdával, míg végre 1887 végén az ország egyik legnagyobb nyomdai üzemébe, az 1884-ben alakult Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt.-be került főgépmesternek, ahol bőven nyílt alkalmát tudását érvényesíteni.

Fuchs Zsigmond irodalmi munkássága 1884 körül kezdődött. Néhány írása, főképpen a Typographia magyarosodásának kezdésével és a Gépmesterek és Nyomók Köre megalapításával függött össze.

Kizárólag szaktechnikai tárgyú dolgokkal 1888-ban kezdett foglalatzkodni. Ez évben indította az első nyomdai szaklapját Pusztai Ferenc, a Magyar Nyomdászatot, s ez idő tájt került Fuchs is a szakfolyóirat szerkesztő munkatársai közé. Első cikke a glacé-papírosra történő nyomtatásról szólt. A Magyar Nyomdászat, az első nyomdai szaklap 1889-ben már három terjedelmesebb nyomdagép technikai dolgozatát közölte. Ezt követően a nyomógépek kirakó készülékeiről és a hajtószíjak egyoldalú futásáról, valamint a fes-

tekek anyagáról és tulajdonságairól jelent meg hosszabb cikksorozata a lapban. 1891-ben lakadni kezdett szakírói buzgalma. Visszatért régi szerelméhez, a Magyar Nyomdászok Évkönyvében publikált témáihoz. Így az 1895-ben nálunk teljességgel még ismeretlen háromszínű autotypia-nyomtatásról jelent meg munkája, mellékelten is bemutatva ezt, a hamarosan szélteben kultivált sokszorosító eljárást. Nagy sikere volt 1900-ban az évkönyvben, „A gépteremben” című dolgozatának és a gyorsajtókról írt könyvének.

Fuchs Zsigmond 1905-ben alaposan nekibuzdult a szakirodalomnak. Ez év elején adta ki „A színes festékek a nyomdászatban” című 100 szövegoldalra terjedő könyvét, közben szerkesztette a „Gépterem” című monumentális könyvét. A Grafikai Szemlében is nagyszámú értékes szakdolgozata jelent meg. Ezzel még távolról sincs kimerítve irodalmi munkássága, társadalmi kérdésekről szóló, tanulásra serkentő több írása is megjelent a Gépmesterek Köre havi füzeteiben és a Szakbizottsági Értesítőben, melynek alapító szerkesztője volt. Ezenkívül több írása jelent meg a *Die Graphische Welt* német újságban is.

Fuchs Zsigmond szakmai elismertsége, népszerűsége révén elnöke volt a Gépmesterek Szakbizottságának és alelnöke a Grafikus Művezetők Egyesületének. Negyvenesztendősnél nyomdász-jubileumát 1906. december 8-án ünnepelte. A budapesti nyomdászság és a Pallas-nyomda személyzete, a sok szép ajándék között, Fuchs Zsigmondnak átadta olajjal festett színes arcképét, az élethű portré a Gépmesterek Köre helyiségének falát ékesítette.

A jeles nap megkoronázásaként a budai vigadó estélye fényesen, méltóan folyt le. A nyomdászság színe-java és a jubilánshoz közelálló előkelőségek nagy számának részvételével.

Fuchs Zsigmond még sok esztendőn át munkálkodott a szakmáért. Életének hetvennyolcadik évében, 1931-ben hunyt el.